

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редікція і Адміністрація:
"Свобода", 51-88 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0807
УНІОнові: 425-8740
Тел. з Нью-Йорку:
Барді 74155
УНІОнові: Барді 7-5337

PIK LXXVI. Ч. 22. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО-Йорк, ВІВТОРІОК, 4-го ЛЮТОГО 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 4, 1969. No. 22. VOL. LXXVI.

КОРОТКІ ВІСТІ

Понеділок, 3 лютого 1969

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА СЕНАТСЬКОГО КОМІСІЇ Закордонних Справ сенатор Дж. В. Фулбрайт критикує американську допомогу чужим державам. Тепер він дістав новий матеріал, який підтримує його негативну постанову до допомоги закордонним державам, бо опублікували звіт про семилітню допомогу Колумбійській Республіці в роках 1962-1968. Допомога цій державі мала бути зворотною до інших країн, що належать до Союзу для Поступу. На допомогу Колумбії видано в роках 1962-1968 732 мільйони дол., але не досягнуто того, чого бажали: не переведено земельної реформи, не збільшено висоти крайової продукції, не зліквідовано неграмотності, бо число неграмотних збільшилося в п'ятьох до 6-ох мільйонів. Ні було програм і не знали, що робити в першу чергу.

НАЦІОНАЛЬНА РАДА ВІТКАС З ШИВУ, вивершеного на дні океану проти міста Санта Варбара, та вже створила пляму на воді, ширини кількадесять квадратних миль. Декуди рапاً дісталася на пляжу, загрожуючи залити миль узбережжя. Населення закликає Уряд до дії і притримувати, що вони рік тому перестерігали Департамент Внутрішніх Справ, щоб не дав концесії нафтовим компаніям на 603 мільйони дол. на використання нафтових піль на дні океану. Пошкоджені шиб Компанії Юніон Ойл вже 6 днів випускає ропу. Населення домагається, щоб негайно надігнали шиб та якось зневалізувати ту ропу, що вже є на океані.

КОНГРЕСМЕН Л. МЕНДІЛ РІВЕРС проти скасування обов'язкової військової служби. Він є головою Палати Комісії Військових Справ. На його думку не добре було б скасувати обов'язкову військову службу самими добровільцями, бо добре є так, як тепер, коли американська армія складається з добровольців і з покликанців до військової служби на основі закону. Він думає, що коли б всі збройні сили ЗСА складалися з самих добровольців, тоді вони були б залежні більше від Департаменту Оборони, і від Президента, а не від Конгресу, як тепер. Президент Ніксон обіцяв під час виборчої кампанії скасувати обов'язкову військову службу, і тепер просить секретаря оборони Мелвіна Р. Лорда приготувати подібний план в цій справі.

ЦЬОГО РОКУ НЕ БУДУТЬ ВІДКРИВАТИ Сайтову Виставку в Монреалі, яка минулого року була неможливою. Сайтова Виставка Експо 67, і яку мали щорічно відкривати під назвою "Людина та її світ". Посадки Монреалю Жан Драно й голова Виставкового Виконного Комітету Люсіан Соліс заявили, що не відкривають цього року Виставку тому, що боїться великого дефіциту. Вони сподіваються, що в 1969-му році Виставку відвідають коло 20 мільйонів осіб, і що працюють на ній буде 5 мільйонів дол. Внаслідок алогі погоди після відкриття минулого літа вийшло 12,5 мільйонів дол., і недоїр залиш понад 5 мільйонів дол.

АНАЛІЗА ВИСЛІДІВ МИНУЛОРІЧНИХ президентських виборів дуже турбує провідників Демократичної Партії, бо передбачають, що важко буде демократам здобути президентуру в 1972-му році. Голова Демократичного Крайового Комітету Лоренс О'Брайс заявив, що Демократична Партія не може спокійно сидіти та твердити, що вона панівна партія. Демократи муситимуть всіма можливими засобами старатися "продавати свій товар" — казав О'Брайс, який залишив свій пост. Новий голова цього Комітету сенатор Фред Р. Гарріс твердить, що деякі час демократичні кандидати на президентів не мають аніглад на виграния виборів в численних південних стеях. Демократи сподіваються, що Ніксон не здійснить своїх обіцянок, і що не здійснить поступової програми, і це врятує їх від програші у виборах 1972 р.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ГОЛЛЬ, який відбуває тепер поїздку по північних провінціях Франції, залучив у свій промови у Квімпер у Бретані, передавачі через радіо і телебачення, що його уряд заплянував проведення конституційної реформи, яка давала б окремим провінціям деяку частину виконної влади, що від багатьох сторіч належала виключно центральному уряду. Всенародні референдум в справі цієї реформи мало б відбутися вже весною цього року.

В МІСТІ ГАЗА ВІДБУЛИСЯ МАСОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ арабських дівчат — учениць середніх шкіл, які протестували проти засудження ізраїльських судом трьох арабських молодих жінок, у адогальних терористичних акціях. В демонстрації взяло участь дві до три тисячі дівчат. Демонстранток розігнали ізраїльські військові з'єднання, побиваючи їх поранюючи палицями яких 90 дівчат, які — за повідомленням урядових ізраїльських чиновників — блокували вулиці, спинали рух і поранили декілька осіб, в тому числі одну поліцайтку у одного шофера.

ПРЕЗИДЕНТ ОБ'ЄДНАНОЇ АРАБСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ТАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР відбув інтерв'ю з кореспондентом американського журналу "Ньюсвік", в якому виклав свій план пологоди середньосхідного конфлікту. В цьому плані передбачено: декларація неагресії, визнання прав кожної сторони жити в мирі, територіяльна незалежність усіх країн Середнього Сходу включно з Ізраїлем, із одночасним визнанням і забезпеченням границь, свобода кораблеплавання на міжнародних водах і справедлива розв'язка палестинської проблеми вітків. Незалежність Нассер свій план від попереднього виділення усіх збройних сил з окупованих Ізраїлем арабських територій.

ЗІ СТОЛИЦІ ПЕРУ ПОВІДОМИЛИ, що СРСР нав'язав дипломатичні зв'язки з Перуанською Республікою. Сталося це 1-го листопада ц. р. Це вже четверта комуністична країна, яка нав'язала дипломатичні зв'язки з Перу, де при владі тепер є революційний військовий уряд. Документ про це підписали: генерал Едвардо Меркадо, перуанський міністер закордонних справ, і совєтський посол до Перу Миколай Бекішев. Мають збільшитися торговельні, економічні й культурні взаємини між обома країнами.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ та комуністичний Північний В'єтнам гостро критикують промову президента Ніксона, в якій він виявив свої плани у відношенні до В'єтнаму. Урядовий китайський часопис "Дженмін Дзі П'ао" пише, що Ніксон не дав нічого нового, тільки висловлює слова, які мають обурити народ ЗСА та світ. На думку цього часопису війна у В'єтнамі спричиняється до розвалу Ніксоновського уряду.

Ніксон зарядив перегляд оборонної стратегії ЗСА

Вашингтон. — Дорадики президента Ніксона в справах оборони д-р Генрі А. Кісінджер в порозумінні з Президентом зарядив, щоб окрема комісія під проводом заступника секретаря оборони Дейвіда Р. Пекарда перегляда повільно перегляд оборонної політики ЗСА. Ця комісія мала б дорадити, яку роллю ЗСА мали б відігравати в світі та встановити висоту збройних сил, потрібну до здійснення цієї ролі. З цієї справи тісно пов'язана закордонна політика ЗСА, тому в цій комісії мали б бути представники обох секретарів та представники Крайової Ради Безпечення. Ця комісія має вирішити такі проблеми: 1. чи ЗСА і надалі мають втримувати в Заході Німеччині 5 дивізій, чи цей татар не повинні перебрати європейські держави; 2. чи ЗСА в найближчому році повинні змінити на своїх стратегічних ракетах такі бомби, які могли б знищити кілька цілей під час однієї атаки; 3. чи після закінчення війни у В'єтнамі ЗСА мали б відтягнути свої збройні сили на азіяському континенті, чи вони мали б відійти на свої острови на Північному або навіть аж до ЗСА. Ці справи зможуть бути вирішені аж тоді, коли буде скінчений стратегічний огляд, який має виконати окрема комісія.

Секретар добродійності домагається однакового мінімуму допомоги для всіх стейтів

Вашингтон. — Секретар добродійності, Роберт Г. Фінч, висловлюючи на телебаченні, заявив, що треба б встановити мінімум допомоги всім стейтам для всіх стейтів, бо тепершній стан спричиняє те, що відбувається маніпуляції з боку стейтів, де є більша допомога. На думку Фінча треба б встановити стандартний мінімум допомоги для всіх стейтів. Коло 8,5 мільйонів осіб живуть в цій країні з добродійних фондів. В стейті Міссісіппі найвища допомога, становить \$8, а в Нью-Йорку \$80. Коли б встановили стандартний мінімум для всіх стейтів, тоді федеральний Уряд мусив би збільшити свої фонди, видаючи на добродійні цілі для окремих стейтів на \$1,4 мільйона річно. Фінч заявив, що, на його думку, забезпечив всім громадянам мінімальний прибутку, або встановлення так званого негативного податку, не розв'язало б справу допомоги всім, тому треба б встановити федеральний мінімум допомоги для всіх стейтів, і тоді не мусили б вбогі за допомогою до тих стейтів, де вона більша в порівнянні з тими стейтами, де вони живуть.

В Сенаті збільшується опозиція проти розміщення протиракетної зброї

Вашингтон. — Департамент Оборони стоїть проти опозиції в Сенаті проти розміщення американської протиракетної зброї, яка мала б бути забезпечена проти російської далекосяжних ракет, які мають бути готові на початку сімдесятих років. Демократичний вів в Сенаті сенатор Едвард М. Кеннеді виступав до секретаря оборони Мелвіна Р. Лорда, в якому заявив, що було б великою помилкою, коли б ЗСА видали більшість доларів на продукцію керування протиракетних ракет, оборона сила яких ще не доведена. Сенатор Кеннеді домагається, щоб ЗСА "заморозили" будову цих ракет та їхніх станиць аж до того часу, поки Рада Крайової Безпечення не вирішить, чи потрібна ця оборона система проти чужих керування ракет. На думку сенатора Кеннеді таке замороження було б "причином" до сповного миру.

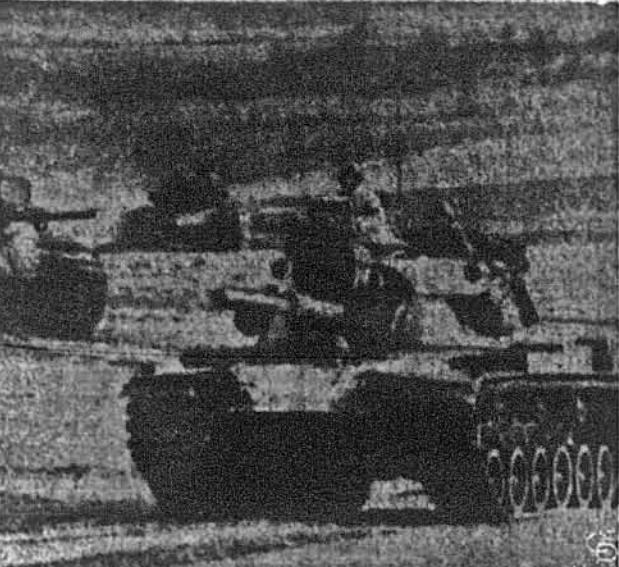
Відзначено річницю Незалежності і Соборності України у Норт Дакоті

Бісмарк, Норт Дакота. — У Норт Дакоті святкували роковини Незалежності і Соборності України почалися цього року в середу 22 січня прокламация гурмавторів Вілліама Л. Гал про Український День. Ця прокламация була поміщена у численних американських часописах, а в першу чергу у найбільшій столичній щоденнику "The Bismarck Tribune" на черг сторінок, а також була прочитана у радіо і телебаченні. Голова Філіп УККА д-р Антій Жуковський розіслав всім американським пресі в стейті Норт Дакота спеціальний "Press Release" про 22-ге січня та зв'язав з тим події. Як реакцію на це пресою повідомлення багато американських щоденників і тижневиків помістило більш або менш згадки про відзначування американцями українського року 51-ої річниці Незалежності і 50-ої річниці Соборності України. Найкраще, однак, це зробив цього року почитаний і великий щоденник "The Jamestown Sun", який вислав 60 миль до д-ра Жуковського головного своєю кореспондента для передавання з ним і його дружиною спеціального інтерв'ю про Україну. Це інтерв'ю рахують за зайнятою "пп. Жуковських" було поміщено на 4-ох шпальтах цього щоденника 23-го січня 1969 р., опісля передрукувало у багатьох інших американських часописах. Святкування в Норт Дакоті закінчилися в неділю 28-го січня врочистими богослужіннями у наших перших і спеціальних радіопрограмі, надаваною по чотирьох найбільших радіостанціях у стейті.

Підготовляють 15-ий З'їзд ООЧСУ

Нью-Йорк. — XV З'їзд Конвенції Організації Оборони Чотирьох Свобід України Інк. (ООЧСУ) і Другий З'їзд Конвенції Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України Інк. ООЧСУ, відбудеться в дніх 15-го і 16-го лютого 1969 р., в суботу і неділю, в репрезентативному готелі "Комодор" при 42-й вулиці і Лексингтон Евейн в Нью-Йорку. Крім того, відбудеться Товаришеска Зустріч-Бенкет, у суботу 15 лютого 1969 р., в готелі "Віндзор Вол Рум" в тому ж готелі. На З'їзді ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ, крім організації справ, звітів і резолюцій, у спільній частині буде виступлено доповідь на тему "Визвольні процеси в Україні і еміграція" проф. д-ра Миколи Богатюка. Головою Головної Управи ООЧСУ є м-р Іван Винник, головою Головної Управи Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України — м-р Марія Малева.

ВІСЬКОВІ МАНЕВРИ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

У військових маневрах, що відбулися останніми тижнями в Західній Німеччині, проти яких протестували Москва і Прага, брало участь 17 000 американських військ, в тому також з'єднання танків. На фото: американські танки в переїзді через околиці Вілсесу, поблизу німецьких кордонів.

ЗСА погоджуються відбутися конференцію чотирьох великодержав в справі Середнього Сходу

Вашингтон. — Уряд президента Ніксона вирішив погодитися на перелашу ще 16 січня ц. р. французьким президентом де Голлем пропозицію відбутися на терені Об'єднаних Націй конференцію чотирьох великодержав для обговорення можливостей і шляхів порозуміння на Середньому Сході. В конференції мали б узяти участь представники Великої Британії, Франції, Совєтського Союзу і З'єднаних Стейтів Америки. Ці завдання мало б бути закінченими до кінця лютого, а в сучасній безвійній ситуації в конфлікті між Ізраїлем і його сусідами. Справа відбутися такої зустрічі в ООН була обговорювана протягом трьох днів під час наради Ради Національної Безпечення ЗСА з през. Ніксоном. Приймаючи французьку пропозицію, ЗСА обстоюють дати погляд, що ніяке вирішення чи пологода конфлікту посторонніми державами не будуть тривати, поки не дійдуть безпосередньо до порозуміння між собою заінтересовані держави, в даному випадку Ізраїль і його арабські сусіди. Проблема Середнього Сходу була обговорювана президентом Ніксоном також із м-ром президентом ЗСА Давидом Д. Айзенгауером під час їхньої зустрічі у військовому штабі в Волгорті Рід, де перебуває тепер Айзенгауер. Після цієї зустрічі Ніксон заявив, що він одержав знамениті поради від Айзенгауера, і що в цій справі він буде, що констатувати також з м-ром президентом Давидом Д. Айзенгауером. Волгорт єдиний по відношенню до Вієтнамського Сходу, що уряд през. Ніксона звернувся до цього тижня до Сенату ЗСА з проханням ратифікувати договір, в справі заборони поширення атомного зброєння, і що през. Ніксон відбуде найбільшими місяцями, ще перед конференцією міністрів закордонних справ Атлантичного Пакту у квітні д-р відвідини в столиці головних держав Західної Європи для обговорення з даними урядами важливих питань закордонної політики.

Провідники чеського "Національного Фронту" поїхали до Москви, щоб розв'язувати позиції

Прага. — В рамках здійснюваної в ЧССР на вимогу Москви "нормалізації" з Праги вийшла в неділю 2 лютого ц. р. до Москви спеціальна делегація чеського "Національного Фронту", в якому об'єднані всі толерантні й дозволені комуністичним урядом партії й організації. Очолює чеську делегацію Вагн Ербан, голова Національного Фронту. Відзначається ця поїздка після недавньої заяви прем'єра Черника, що його уряд змагається до поступової нормалізації і відновлення взаємин між ЧССР і тими державами, які взяли участь в серпневій інвазії — Болгарією, Польшею, Угорщиною, Східною Німеччиною і Совєтським Союзом. Завдання очолюваної Ербаном делегації "розв'язувати низку питань і позицій у взаєминах між ЧССР і Совєтським Союзом. В делегації Національного Фронту входять крім Ербана, який є лібералом, ще міністер юстиції Вагнелас Кушчора, який був одним з ініціаторів регабілітації жертв сталінського терору, та інші.

На маневрах країн Варшавського Пакту армія ЧССР ввійде в Україну

Торонто. — Канадійська англомовна газета "Дейлі Експрес" із 21 січня помістила вістку з рамени редакційного відділу закордонної інформації про заплановані Москвою великі маневри совєтської армії та інших армій країн-сателітів, членів Варшавського Пакту: "Росіяни почали планувати серію великих маневрів країн Варшавського Пакту. Завдання таких маневрів полягає: продемонструвати комуністичну силу перед лисем НАТО і західних держав і показати силу в самому комуністичному блоці, щоб перестерігти перед будь-якою спробою відходу з того блоку. Газета повідомляє: "Перші маневри планують на кінець ц. р. і акцентують на введенні військ Чехословаччини в Україну для спільних маневрів". У "Дейлі Експрес" не зазначено, що в Україні стаціонарною переважною частиною совєтської армії, складені з українців, а з росіян та з воїнів із азіатських "республік" СРСР. У той час, коли "чеські" частини ввійдуть на територію України, їх напевно буде замінено частинами совєтської армії" інформація газети. "У другій серії маневрів, у травні, відбудеться проба "звільнення" Румунії від неназваного точно ворога... На закінчення маневрів країн Варшавського Пакту, війська ЧССР будуть інтегровані з військами Сх. Німеччини та частинами з Польщі".

МОЛОДЬ УКРАЇНИ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РУСИФІКАЦІЇ, ОРГАНІЗУЄТЬСЯ ДЛЯ БОРОТБИ ЗА ДЕРЖАВНУ САМОСТІЙНІСТЬ

Нью-Йорк. (Пресова служба ЗП УГВР). — З України продовжують надходити вістки, які вказують на брутальний наступ російських великодержавних шовіністів і подвоєння на зростаючій опорті українського народу й дальші вияви його намагаються організуватися до боротьби за державну самостійність України. Поширення в Україні документи говорять про такі факти:

Молодь Дніпропетровська

Група молодих українських патріотів звернулася з відкритим листом до голови уряду УССР В. Щербинького, кандидата в члени політбюро ЦК КП України Ф. Овчаренка і до секретаря Спілки письменників України Д. Павличка, в якому м. ін. пишеться так:

"Звертаємо Вам увагу комуністів, керівників та громадських діячів нашої суверенної держави — Української РСР, однієї з держав-засновників ООН — на той гігантський шабаш, що ось уже кілька місяців триває на Дніпропетровщині, на дикі й безглузді переслідування чесних і відданих справі будови комунізму українських громадян. Ці переслідування є наслідком безпардонної і безпринципової, що перелікує блудних найліпших вітків злочинних урядових офіційних чинників".

В листі наголошується на факті брутальних переслідувань над мешканцями Дніпропетровська за те, що вони можуть виступати проти нацизму, яка вєсно і літом 1968 року була інспірована органами КГБ проти "Собору" Олега Гончаря. Ті, хто протестував проти цієї кампанії, усували з праці анікидали з партії, обшукували в "націоналістичній" пропаганді і под. Автор листів розповідають про численні факти зневажливого ставлення до української мови, історії і фольклору російських шовіністів, русифікованого міщанства і їх українських вислужників. "Якою ой грубий і стотхамий лязк!" — викрикнув в 1964 році на адресу української мови в українському місті Дніпропетровську один з послідовників царського сатрапа Валуєва. "А мене халхалка напів не устраивает" — там же проголосив інший. — Спіробітники українського Дніпропетровського історичного музею прилядо до глузу з тліних останків кошового Запорізького Січі Івана Сірка.

Авторя листа питають: "Шановні товариші, полюбте ви в 1964 році на адресу української мови в українському місті Дніпропетровську один з послідовників царського сатрапа Валуєва. "А мене халхалка напів не устраивает" — там же проголосив інший. — Спіробітники українського Дніпропетровського історичного музею прилядо до глузу з тліних останків кошового Запорізького Січі Івана Сірка.

Авторя листа питають: "Шановні товариші, полюбте ви в 1964 році на адресу української мови в українському місті Дніпропетровську один з послідовників царського сатрапа Валуєва. "А мене халхалка напів не устраивает" — там же проголосив інший. — Спіробітники українського Дніпропетровського історичного музею прилядо до глузу з тліних останків кошового Запорізького Січі Івана Сірка.

На засіданні Політичної Ради УНКА затверджено "Правильник"

Нью-Йорк (І.Б.). — У суботу 1-го лютого о год. 1-ій по полудні в приміщенні Українського Інституту Америки відбулась нарада Політичної Ради Українського Конгресового Комітету Америки. В нараді взяли участь керівні органи. Були заслухані доповіді про сучасний стан в Україні, доповідали Ярослав Гайвас і проф. Константин Савчук. Доповіді проілюстрували на багатьох прикладах-документах і проаналізували сучасний рух протипу молоді України, що виявляється останньо в публіцистичних і літературних працях, які надійшли на Захід, зокрема "Лихо з розуму". В. Чорновол, істориком та фізиком, буди ласка, нам... хто жба ЗП УГВР). — З України продовжують надходити вістки, які вказують на брутальний наступ російських великодержавних шовіністів і подвоєння на зростаючій опорті українського народу й дальші вияви його намагаються організуватися до боротьби за державну самостійність України. Поширення в Україні документи говорять про такі факти:

СВОБОДА

Journalist newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly \$6.4.

P.O. Box 348 Jersey City, N.J. 07308

Україні в Чехо-Словаччині

Понад 100 000 українців, або за давньою назвою — русинів, живуть на території федеральної країни Чехо-Словаччини. Чехи і словаки до совєтської інвазії мали в „своєму рукавиці“ комуністичного режиму бодай якусь свободу. Окупувавши „братню соціалістичну країну“, Москва погодилася на те, щоб ЧССР була поділена на дві федеральні країни: Чехію і Словаччину, для того, щоб легше було їй сварити між собою два народи. Вже в Словаччині повідомляють, що там бракує вугілля з чеських копалин, і тому доводиться закривати школи. За це словаки обвинувачують чехів...

А що з українцями-русинами? Велика угорська меншина має в Словаччині свого національного міністра, але для понад сотні тисяч української меншини національного міністра в уряді немає. До словацького парламенту ввійшли від українців тільки В. Капішевський, а в іншу, меншого значення словацьку установу ввійшов голова Культурного Союзу Українських Трудящих, КСУТ, П. Миндос. Однак, ані формально, ані фактично вони не є членами української національної меншини в тій країні, перебувають на державно оплачуваній посаді і в силу обставин поновленої окупації взагалі „їхні можливості дуже обмежені“. Один із словацьких діячів українського походження, відвідавши нещодавно Канаду, свідчив про це, як інформували тижневики „Новий Шлях“ з 1-го лютого. Зате українська інтелігенція, зокрема вчителі, виступили гостро проти іменування словацького шовініста Ціхого керівником шкільного відділу в містечку Свиднику, де є українські школи. 300 вчителів — українців застрайкували, і про це 3-го січня повідомляла газета „Наше Життя“ з Прішова. Невідомо, чим закінчиться страйк. У Словаччині й раніше були сильні тенденції шовіністичного порядку — взагалі зликувати українство, що йде на руку „інтернаціоналізму“ Москві...

Страйк українських учителів в Словаччині показав, що там підросла активна і думуюча молодь, яка буде змагатися за права своєї національної меншини.

150 „комунізмів“

„Останнім часом антимарксистські посилено поширюють тезу про те, що тепер немає єдиного марксизму“ — заявив совєтський академік П. Федосєєв на сторінках „Радянської України“ з 21 січня. Совєтський „історик“ намагається довести, що в розділених світових комартій, у їхніх категоричних розходженнях... виявляється можливість і сила комунізму.

Що ж насправді діється на комуністичному ідеологічному фронті? На весну цього року Москва скликає ще одну, вже сьому за рахунок підготовку конференцію, яка має на меті підвадити до скликання світового з'їзду комуністичних партій. Характеристично, що в попередніх підготовчих нарадах брали участь представники до 100 комартій, але в останній нараді тих представників було вже заледве 60. Важливе й те, що від розважання Маркса, від його теоретичних міркувань — не залишилося на практиці в СССР і країнах — сателітах фактично нічого: там виростає нова класа „суббурів“, совєтської буржуазії, яка під диктат антидемократичної, тоталітарної комуністичної партії „господарює“ та „перевиконує“ п'ятирічні плани руками трудящих мас...

Нині комуністична ідеологія поділяється на багато різновидів, при чому деякі розходження зайшли так далеко, що Москва була змушена кидати війська на „братню соціалістичну ЧССР“, червоний Китай кидас анатому на червоку Москву, Югославія заявляє, що буде воювати проти „московських комуністичних братів“, коли ті спробують порушити її кордони. Отже, з вже комунізм совєтський, комунізм китайський, комунізм югославський, комунізм чехо-словацький та ін. Є вже й комунізм італійський, бо не хто інший, як лівонастроєна італійська молодь ішла в Римі до совєтського посольства, щоб демонструвати проти окупації ЧССР совєтською армією.

Час монотонності комуністичного світу безповоротно минув із смертю Сталіна. Москва надалі намагається сиюю припинити розклад комунізму, але вже тільки заради збереження Російської імперії, а не заради збереження комуністичного вчення.

Ярослав Курдидик

БЛИЗЬКИЙ СХІД В ПРІОРИТЕТІ ОБОРОНИ

Європейський коментар до Суєзу, наковийш шкідливі приблизно на 100 мільйонів доларів, зруйнували міст кола міста Кван на терені Єгипту вартості 5 мільйонів доларів, а в Нагмаді зрівняли шлюзи — запори, які наводнюють найбільші плантації цукрової трості, і там же знищили електричну вартість 15-20 мільйонів доларів. Гаряча взаємна відплата дійшла до такої міри, що іорданському королеві Хусейну довелося вжити сили проти крайнього крила партизанів, т. зв. „Ліги Пелемога“. Короліві, шоправда, адалося з поміччю ліванських бедуїнів, танків та артилерії навести порядок, але це не змінило факту, що цей конфлікт між арабами і Ізраїлем не є конфліктом між двома суверенними державами. Бо до цього конфлікту залучили зовсім новий елемент, як його деякі коментатори називають, „власна група“ або „міжнародна нація“, що складається з півтора мільйона палестинських арабів. Понад 20 років від часу заснування Ізраїлю є вони безземельними втікачами — однією з основних причин, яка привела до арабсько-ізраїльської війни 1967 року і яка породжує нині безперервні терористичні акти, а вслід за ними „відплата акції“.

Арабська про агадану твердить, що війна з Ізраїлем розпочалася з тим моментом, коли Ізраїльська підпільна терористична організація Іргун Цвей Лузім вимордувала в селі Дейр Ясеїн 200 арабів, щоб викликати паніку і приневолити арабів до втечі з Палестини. Це було в квітні 1948 року. З того часу розпочалися араби залишати Палестину і оселятися в таборах в Йорданії, Єгипті, Сирії і Лівані. Правду сказавши, ні одна із згаданих країн не зробила нічого, щоб цих утікачів інтегрувати. І саме внаслідок цього втікачі з Палестини виробили собі своєрідне „почуття окремішності“, а своїм провідом уважали „Організацію Визволення Палестини“ в Єгипті, даючи йому повну моральну і матеріальну підтримку.

Останнім часом над Близьким Сходом з'явилася нова надія на злагоду — совєтський план замкнення. Але до цього плану поставився Захід із резервою, побоюючись, що за ним криється якийсь новий трюк. Точки цієї пропозиції — планування: Ізраїль мусить залишити окуповані ним після війни 1967 року території; відновлення вільної плавби через Суєзьський канал, яким може користуватися також Ізраїль; формальне закінчення „облоги“ Ізраїлю арабами. І додаткова точка: границі між Ізраїлем і арабськими державами мають гарантувати т. зв. чотири великі сили.

Першим проти цього плану виступив уряд Ізраїлю, який твердить, що не може прийняти його з двох причин: поперше — між величезною кількістю арабів і Ізраїлем немає жодної точки спільності, крім бажання жити в мирі.

Ніде правди діти, відплата дії, які переводять до Ізраїлю, були такі дуже дошкульні. Згадайте б тільки, що Ізраїль знищив артилерійський вогнем в елітній команді рафінерії нафти при вході

до Суєзу, наковийш шкідливі приблизно на 100 мільйонів доларів, зруйнували міст кола міста Кван на терені Єгипту вартості 5 мільйонів доларів, а в Нагмаді зрівняли шлюзи — запори, які наводнюють найбільші плантації цукрової трості, і там же знищили електричну вартість 15-20 мільйонів доларів.

Гаряча взаємна відплата дійшла до такої міри, що іорданському королеві Хусейну довелося вжити сили проти крайнього крила партизанів, т. зв. „Ліги Пелемога“. Короліві, шоправда, адалося з поміччю ліванських бедуїнів, танків та артилерії навести порядок, але це не змінило факту, що цей конфлікт між арабами і Ізраїлем не є конфліктом між двома суверенними державами. Бо до цього конфлікту залучили зовсім новий елемент, як його деякі коментатори називають, „власна група“ або „міжнародна нація“, що складається з півтора мільйона палестинських арабів. Понад 20 років від часу заснування Ізраїлю є вони безземельними втікачами — однією з основних причин, яка привела до арабсько-ізраїльської війни 1967 року і яка породжує нині безперервні терористичні акти, а вслід за ними „відплата акції“.

Арабська про агадану твердить, що війна з Ізраїлем розпочалася з тим моментом, коли Ізраїльська підпільна терористична організація Іргун Цвей Лузім вимордувала в селі Дейр Ясеїн 200 арабів, щоб викликати паніку і приневолити арабів до втечі з Палестини. Це було в квітні 1948 року.

З того часу розпочалися араби залишати Палестину і оселятися в таборах в Йорданії, Єгипті, Сирії і Лівані. Правду сказавши, ні одна із згаданих країн не зробила нічого, щоб цих утікачів інтегрувати. І саме внаслідок цього втікачі з Палестини виробили собі своєрідне „почуття окремішності“, а своїм провідом уважали „Організацію Визволення Палестини“ в Єгипті, даючи йому повну моральну і матеріальну підтримку.

Останнім часом над Близьким Сходом з'явилася нова надія на злагоду — совєтський план замкнення. Але до цього плану поставився Захід із резервою, побоюючись, що за ним криється якийсь новий трюк. Точки цієї пропозиції — планування: Ізраїль мусить залишити окуповані ним після війни 1967 року території; відновлення вільної плавби через Суєзьський канал, яким може користуватися також Ізраїль; формальне закінчення „облоги“ Ізраїлю арабами. І додаткова точка: границі між Ізраїлем і арабськими державами мають гарантувати т. зв. чотири великі сили.

Першим проти цього плану виступив уряд Ізраїлю, який твердить, що не може прийняти його з двох причин: поперше — між величезною кількістю арабів і Ізраїлем немає жодної точки спільності, крім бажання жити в мирі.

Ніде правди діти, відплата дії, які переводять до Ізраїлю, були такі дуже дошкульні. Згадайте б тільки, що Ізраїль знищив артилерійський вогнем в елітній команді рафінерії нафти при вході

Лесь Хридій

ЧОМУ ВОНИ НЕ „ОЧАЛДОНИЛИСЬ“?

У своїй статті „Новорічні думки“ („Свобода“ з 14 січня п. р.) пані В. Дорожницька наводить цікавий приклад українського села на Сибіру, в Алтайському краю, яке протягом півстоліття поселення серед мас тубільців зуміло зберегти українську мову і не „очалдонитись“. Цей приклад насуває багато міркувань, а перш за все хочеться б підняти один крок далі за словами авторки і проаналізувати докладніше схожості та різниці між згаданим виїздовим випадком і нашою загальною ситуацією у діаспорі.

Не тасиння, що в загальному у нас діється саме навпаки, як у тому Богом забутому селі: множаться мішані подружжя, рідніють ради божих пращів для української справи, українська мова стає для молоді, якщо не незнайома, то в крайньому випадку чужою, вивченою мовою. Бувають, звичайно, і світлі виїздки, яких не слід ставити поза увагою, але важливіше говорити про неспокій, щоб мови шукати доріг для їх виправлення. Тим більше, що чисельно вони переважають.

Спільне в першу чергу і нам і заальтайському селу в те, що і ми стараємося і воно старається зберегти це саме українство. Що нам і їм це українство зберегти необхідно.

Але різниця, і то дуже велика, в тому, що йдеться тут про українство двох різних рівнів. У заальтайських поселеннях воно, за всією правдою, доповнюється, стихійно, майже підсвідомо. Можливо, що саме тому воно так трішки. Українство на такому рівні ледве чи видержало б життєву пробу в нас.

При вищій загальній освіті, при ширшому погляді на світ, на перехресті різноманітних ідеологій та бездіяльності, що падають у житті нашого оточення, українство мусить мати необхідну таку собі рівень.

Поселенці із за Алтаю не треба, наприклад, знати, чи буде людству більше користі, коли українство збережеться і вкладає свою непереставну пайку у всебітний духову скарбницю, чи може, навпаки, буде краще та більш „людяно“, коли розпалиться безслідно в чужій морі і не дасть нікому нічого. Тоді, коли так питання і на гадку не прийдє українському хліборобу у Сибіру, для українця студента професіоналіста чи вче-

ного (а таких у нас, на щастя, щораз більше) — це питання ключового ваги, і від його розв'язки залежить, чи залишиться він українцем у своїй совісті й дії. Та розв'язка ця не з простих, вимагає широкого знання, великої духовної напруги і відшукання в інтерпретації фактів. І що куди важливіше — шляхи шукання розв'язки від укріплених пасток, можливих хибних розв'язок.

Це давня й не заперечена досі правда, що кому більше дано, від того й вимагають більше.

Громадяни села за Алтай зуміли витворити і зберегти у собі тринку й незрушиму громадську думку. Згідно з цією думкою, наприклад, одруження між українцями справа такої ваги, що й не жаль посылати сватів за своїми аж в Україну; і навпаки — одруження з тубільцями — це сором, „очалдонення“. Всі мешканці переконані, що так і правильно. А хто думав інакше — той не може числитися на пошану в громаді.

Це не новина, що сильна й зобов'язуюча громадська думка — надзвичайно важливий чинник для збереження спокійності спільноти. У нас вона, згідно з історичними традиціями, була, і навіть дуже сильною. Вже й не кажу про села, де громада очолювала кожен аспект свого члена, і коли вважала це доцільним, тапувала його навіть дуже жорстоко. Але й наша громада провадила верства мала свою, не менш чітко скрісталізовану громадську думку про те, що але, а що добре. Вона мала також виключати солідарно з-поміж себе „хрунів“ чи накладати бойкот на тих, хто зважився на співпрацю чи дружбу з ворогом.

Випадки подивудної національної солідарності чи навіть прикладу героїчного опору намовам ворога, тоді, коли справа стояла на грані життя й смерті, були в нас можливі власне у великій мірі тому, що одиниці підтримували своєю думкою громадянство, яке цією підтримкою брало участь у їх подвигу.

Та повернімося тепер до проблем громадської думки у нас, в західному світі. П. Дорожницька наводить сумні прояви нашого життя, а ми спробуємо прослідити, як реагує на них наша спільнота.

(Закінчення буде)

Фахівець твердить, що збройні сили ЗСА та СССР достатньо збалансовані

Нью-Йорк. — Колишній директор опічного о г о відділу в Інституті для оборонного аналізу д-р Джордж В. Ратдженс твердить в опублікованій звіт, що тепер збройні сили цієї країни та Совєтського Союзу можна уважати за достатньо збалансовані під стратегічним оглядом. Він вважає, що під збалансованим розуміє те, що „кожна сторона могла б спричинити іншій стороні, без огляду на умовини, серед яких атомової війна могла б початися, такі пошкодження, які важко було б напирати“. На думку цього фахівця, далі збільшення стратегічних збройних сил не давало б жадної із цих двох держав політичного переваги на щось більше. Президент Ніксон твердить на пресовій конференції, що

(1)

норо (а таких у нас, на щастя, щораз більше) — це питання ключового ваги, і від його розв'язки залежить, чи залишиться він українцем у своїй совісті й дії. Та розв'язка ця не з простих, вимагає широкого знання, великої духовної напруги і відшукання в інтерпретації фактів. І що куди важливіше — шляхи шукання розв'язки від укріплених пасток, можливих хибних розв'язок.

Це давня й не заперечена досі правда, що кому більше дано, від того й вимагають більше.

Громадяни села за Алтай зуміли витворити і зберегти у собі тринку й незрушиму громадську думку. Згідно з цією думкою, наприклад, одруження між українцями справа такої ваги, що й не жаль посылати сватів за своїми аж в Україну; і навпаки — одруження з тубільцями — це сором, „очалдонення“. Всі мешканці переконані, що так і правильно. А хто думав інакше — той не може числитися на пошану в громаді.

Це не новина, що сильна й зобов'язуюча громадська думка — надзвичайно важливий чинник для збереження спокійності спільноти. У нас вона, згідно з історичними традиціями, була, і навіть дуже сильною. Вже й не кажу про села, де громада очолювала кожен аспект свого члена, і коли вважала це доцільним, тапувала його навіть дуже жорстоко. Але й наша громада провадила верства мала свою, не менш чітко скрісталізовану громадську думку про те, що але, а що добре. Вона мала також виключати солідарно з-поміж себе „хрунів“ чи накладати бойкот на тих, хто зважився на співпрацю чи дружбу з ворогом.

Випадки подивудної національної солідарності чи навіть прикладу героїчного опору намовам ворога, тоді, коли справа стояла на грані життя й смерті, були в нас можливі власне у великій мірі тому, що одиниці підтримували своєю думкою громадянство, яке цією підтримкою брало участь у їх подвигу.

Та повернімося тепер до проблем громадської думки у нас, в західному світі. П. Дорожницька наводить сумні прояви нашого життя, а ми спробуємо прослідити, як реагує на них наша спільнота.

ЗСА мають „достатні збройні сили“, щоб оборонити свої інтереси та щоб дотримуватися тих всіх зобов'язань у відношенні до інших держав, які вони мають. Ніксон сказав: „Я гадаю, що „достатній стан“ (збройних сил) з кращим означенням в дії діляції, як „вистіг“ або „рівність“ (паритет). Збройні сили СССР, казав Ратдженс, в останньому часі швидко темпом збільшуються, але ЗСА це їх перевищують.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

(Закінчення буде)

ЗСА мають „достатні збройні сили“, щоб оборонити свої інтереси та щоб дотримуватися тих всіх зобов'язань у відношенні до інших держав, які вони мають. Ніксон сказав: „Я гадаю, що „достатній стан“ (збройних сил) з кращим означенням в дії діляції, як „вистіг“ або „рівність“ (паритет). Збройні сили СССР, казав Ратдженс, в останньому часі швидко темпом збільшуються, але ЗСА це їх перевищують.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгресові Вісті“, Нью-Йорк, ред. Л. Полтава. 11 — Д-р Ярослав Шипайко, кол. адвокат в Колумбі, помер у Торонто на 84-му році. 12 — Д-р вет. Степан Гуляй, помер у Юніон Гров, Віск. 13 — Вечір АДЖК на пошану поета В. Гаврилюка з Монреалю у ЛМКЮбі в Нью-Йорку. 15 — Прем'єра документального фільму „Україно, в Твоєму імені живу“, кіннооператор Я. Кулинич. 20-річчя „Гомону України“. 15-та річчя виставка ОМУА в Нью-Йорку. Концерт Тетяни Аро з Італії, сопроно, в Нью-Йорку. 13-15 — Шаховий турнір Української Спортової Централі Америки в Канаді в Торонто. Першість українців ЗСА в Канаді на 1968 рік здобув д-р О. Попович. Господар турніру — УСТ „Україна“, Торонто.

Дирекція Рада ЗУА-ДК у Філадельфії. 8 — 1-ше число відновленого місячника „Конгр

ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ РІЧНИЦІ ГОЛОДУ

Минуло 35 років, як над українським народом страдало велике лихо — створений червоною Москвою штучний голод 1932-33 рр., від якого загинув мільйон невинних людей. Було то підступне, народолюбство з політичних мотивів, що супроводжувалося розгромом української культури: розстрілом талановитих письменників, арештами науковців, розгромом УАІП, містечкового об'єднання „Бережів” та інш. Цією жорстокою й злочинною розправою була настільки посилено біологічно і пригноблено психічно, що минуло майже 30 років поки вона почала виловлювати людей, здатних на спротив в обороні національної субстанції і прав народу.

Але комуністичний режим і досі тримає цю страшну подію під заслоном: нічого про голод не написано і не говориться, люди не сміють ушановувати пам'ять своїх близьких, що тоді загинули. Це повинні робити ми — українська еміграція. Ми повинні відзначати хоч кожен п'ятий річницю голоду і цим відбудувати почуття неприязності до Москви та поважати молодим поколінням зразок „співпраці” Москви з Україною. Особливо потрібно було відзначити роковини голоду в цьому році, бо події в Чехо-Словаччині створили для цього відповідне тло.

У пресі появилося цього року кілька статей про голод, автори яких підкреслювали потребу відзначення 35-ї річниці голоду, але, на жаль, що важливу справу занедбано. Знаємо, що Консультативний Комітет при Уряду США призначив першу неділю червня для відзначення пам'яті про жертв голоду. Очевидно, більшість священників такі пам'ятки відраховували, але не чути, щоб де-небудь у ЗСА відбулися жалібні збори чи мистецькі заходи. Очевидно, більшість священників такі пам'ятки відраховували, але не чути, щоб де-небудь у ЗСА відбулися жалібні збори чи мистецькі заходи.

В УССР заборонено згадувати про голод, бо комуністи приховують свій злочин сподівачись, що український народ забуде про нього. Але чому ми мовчимо, чому не пригадуємо людям в Україні про вандальську розправу з народом? На протязі цього року сумного ювілею лише Гол. Управа ДОБРУСУ переслала звернення до українського народу через радіовислани в Римі і Мюнхені, а ваші центральні провідні організації не приділили уваги цій справі. Невже і ми, приналежні американським „добробутам”, забудемо про це народолюбство, про мільйони заморених голодом наших братів.

На фоні згаданого індивідуалізму хочеться з признанням відмітити вартісну

ініціативу філії ДОБРУСУ в Рочестері, що влаштувала в неділю 10-го листопада ц.р. відзначення 35-ліття голоду, яке пройшло з повним успіхом. Відзначення складалося з пам'ятки по укр. церквах і помісальною обідню з офіційною частиною. На запрошення Управи філії ДОБРУСУ у відзначенні взяли участь представники більшості організацій. На пам'ятку були присутні з власних прапором відділи ООС, СУ, ОБВУ, СУМА, ОДУМ, 1-ої Дивізії УНА, ДОБРУСУ і Товариство Прихильників УНР. Церква була заповнена людьми. Співав церковний хор. Священник о. П. Сірик сказав зворушливу проповідь про голод, який він перетерпів на Кубані. Там станція Полтавська та чимало інших майже цілком вимерли з голоду.

Після пам'ятки всі присутні направилися до Козацького Народного Дому. За столами розмістилося понад 250 осіб, а серед них чимало молоді і дітей. Коли прибули посади міста, містер Френк Лемб, голова філії ДОБРУСУ п. А. Каліновський відкрив коротким словом жалібне зібрання і передав ведення його відомому громадському діячеві докторові Тимохові. По відспіванню американського гімну вшановано одностайно мовчавою пам'яттю жертв голоду, а також Петра Павловича, бувшого голови ДОБРУСУ, що помер у березні ц.р. Присутні на обіді користі проповіди „Вічна пам'ять!” Потім д-р Тимохові представив доповіді чл. А. Гудовського, голови Гол. Управи ДОБРУСУ. Доповідь накреслювала образ голодової трагедії і розгрома української культури, переведення з метою ослаблення нації та зведення її до стану колонії.

В мистецькій частині пані Л. Карабінська продекларувала з експресією вірш І. Качуровського, а потім під її режисурою виконано інсценізація „Голод” в двох частинах з участю п. Орисі Костенюк та акторів-аматорів. На цьому закінчилася програма жалібного зібрання і почався поминальний обід. Отець Петро Сірик прочитав молитву і поблагословив страви. Обід був приготований зразковою групою жінок членів ДОБРУСУ і сестричок під керівництвом п. Марії і Михайла Лихових. Під час обіду виступав з промовою посади міста, а потім д-р Тимохові представив присутніх на обіді гол. відділу УККА д-ра Віліяма Андрюшина та представників інш. організацій і вшановали громадин. Група ОДУМ'яків добре обслуговувала гостей при столах. Член Управи ДОБРУСУ й словив щире подяку всім, хто підготував відзначення 35-ї річниці штучного голоду, а також тим, що численно зібралися на відзначення.

Поминальний обід закінчився молитвою і співом національного гімну. Управі філії ДОБРУСУ належить подяка за ініціативу й введення вартісної справи. Будемо сподіватися, що українська громада в ЗСА, а особливо молоді організації, не допустять до того, щоб голодове народолюбство відійшло в забуття.

А. Г.

3 ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В ЮГОСЛАВІ

Поет Ростислав Братунь віддає українців в Югославі

В місяці червні м. р. віддає українців в Югославі український поет зі Львова, Ростислав Братунь. Він побував у кількох місцевостях, де проживають українські поселенці, щоб познайомитися з їхніми культурними досягненнями й життям.

Віддавши редакції „Руського Слова” в Новому Саді, він розказав про зацікавленість в Україні життям українців в Югославі.

У нас на Україні — говорив він особливо в останні роки, поширилося зацікавлення всім, чим живуть наші брати українці за межами Радянської України. Нас цікавить усе: як і чим живуть українці в Югославі, які проблеми вирішують в суспільному та культурному житті, яких дола і в яких життєвих обставинах у пошуках шматка хліба, закинула в інші землі, які й потім стали рідними, де вони знайшли свою домівку, як вони бережуть любов до рідної української землі, мови і пісні, культури. Це цілком законно, бо відірваність від рідної країни завжди посилює потяг до неї.

Мені особисто доводилося побувати в Канаді, зустрічатися з українцями і відчувати це горіння кровного зв'язку трудової еміграції до України. Це саме може сказати й про зустріч з українцями, які живуть у Франції і в близьких соціалістичних країнах — Польщі і Чехо-Словаччині.

Якось так сталося, що життя, думи й поривання однієї з віток великого українського народу — русинів у Югославі залишалися для нас своєрідною невідомою землею, яку ми, з окрема за останні роки, почали для себе відкривати і відчувати, що вітка вічнозеленого українського дерева, яка тут розвивається вже понад десяти років, має невичерпні життєві сили. Наші брати з гордістю гартують орлині березки батьківські заповіти вірності рідному народові. Мені приємно говорити про досягнення в розвитку духовних надбань українсько-русинів, про їхню своєрідну літературу, мистецтво, кинематографію, а також про школу й науку, про пресу й радіомовлення, до речі про всі ті невичерпні джерела народності, які дають життєву силу для розвитку й розвитку всіх ділянок культурного життя наших братів у Югославі.

Українські передачі в Баня-Луцькому радіо

В Баня-Луцькому радіо висилаються передачі українською мовою, які складаються з таких частин: наша хроніка, культурна рубрика, мова і події, курс української мови та інші матеріали й актуальності з культурного та громадського життя нашого населення.

В окремих передачах „Українська пісня”, яка транслюється з коментарями сербською мовою, редакція банялуцького радіомовлення намагається задовольнити бажаннями численних слухачів, не лише українців, які з зацікавленням слухають українські народні пісні. Таким способом члени редакції не будуть більше відчувати на листи слухачів, а відповідатимуть через етер і сповитимуть їхні бажання.

Відповідаючи на анкету, яку провели редакції, велике число слухачів різних народностей дуже похвально висловились про українські передачі, бажаючи частіше слухати українські пісні з поясненнями, щоб їх ліпше розуміти.

Членом редакції і директором українського радіомовлення в Баня-Луці є т. БАТЕНІ. За життя замалою наших дітей з найстарішою найбільшою й найбагатішою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб зберегти й надалі в Україні, а наші громади у великому світі нового світового членів.

лановитий поет Павло Голочук, дикторськими працюють ще Надія Сапун і Емілія (Мілька) Камюга-Вобрик.

Також поет Юлія Бормон-Кум'ятський віддає українців в Югославі

В місяці липня м. р. українці Югославі віддає відомий поет Закарпаття, Юлія Бормон-Кум'ятський, якого зовуть „поетом трембітарів”, бо в своїх поезіях часто оспівує життя карпатських українців, верхованських лісорубів та вішарів. Закарпатський поет є відомий серед українців в Югославі, бо його твори часто перекладали на говірку бачванських українських поетів М. Ковач.

Віддавши редакції „Руського Слова” в Новому Саді, Ю. Бормон-Кум'ятський сказав: — Ідучи до Югославі, я роздумував, як вітати своїх братів українців-русинів, які відшукати джерела, які б освіжили мої знання про життя-буття братів та югославських землях, — та мені пощастило. В редакції „Руського Слова” я зустрів широкі товаришів, які мені показали всі видання і які з захопленням розглядали. Мені приємно було висловити свої думки живим словом, почути їхні творчі пляни. Я бажав, щоб співпраця між нами, югославськими русинами-українцями та закарпатськими українцями, міцніла, щоб широкі плоди співпраці були багатішими.

Зустріч української молоді в Югославі

В дніх від 1-11 серпня м. р. відбулася в Руському Рестурі, Югославі, зустріч української, анекдотичної молоді. Зустріч ця мала за завдання, щоб молоді члосі навчилися, тому й програма зустрічі була складна так, щоб молоді присвоїли собі якнайбільше знань про Україну.

На зустрічі прочитано такі лекції: Ситуація українців в Югославі — Янко Сабодш; Про значення українського бачення Югославі — Дюра Лягас, редактор „Руського Слова”; Про історію танців і про стан українських танців в Югославі між двома св. війнами — Роман Мизг.

Учасники зустрічі багато говорили про те, чому на неї не прибула українська мова з Польщі, а головним чином з України, „чому-то взагалі у нас немає материнських крил” — пише Михайло Дробняк у репортажі про цю зустріч, які б змінили приготувати до себе і в погану і в хорошу хвилину.

В зустрічі взяла також 9-членна делегація української молоді з Пряшівщини.

Вистава п'єси „Маруся Богуславка”

В серпні театральний гурток ім. Т. Шевченка в селі Принаров в Югославі дав виставу п'єси „Маруся Богуславка”. Вистава мала великий успіх і її повторили.

Після двох успішних вистав у себе дома, принаровські аматори дали виставу також в сусідніх селах Лішні і Хорвача. Також там наші переселенці радо прийняли аматорів та масово прибули на виставу. Виступали ще в селах Індія, Вербас і Куля.

Виступи принаровського театального гуртка в кожній місцевості збуджували українську національну свідомість.

Нова книжка М. Кочина

У Видавництві „Руське Слово” в Новому Саді, Югославі, появилася нова книжка М. Кочина п. з. „Осушені Слані” (Осушені і слози). Книжка написана українським бачванським діячем і призначена для українців, що проживають в Югославі.

Музично-літературний попис „Червона Ружа”

В дніх 10 і 11 серпня м. р. в місцевості Руський Керестур, Югославі, відбувся музично-літературний попис „Червона Ружа 68”, що його вже від кількох років з

БОРИС ЮРІСВИЧ ІВАНИЦЬКИЙ

(8. 3. 1878 — 4. 4. 1953)

Минуло п'ятнадцять років, як в Дитроїті помер проф. Борис Ю. Іваницький. Це болюча втрата для українського народу, а особливо для українських лісників, української науки про ліс.

Великий громадянин-патріот, визначний суспільний діяч і основоположник української лісническої науки — народився 8-го березня 1878 р. в м. Сумах на Харківщині. Батько Юрій, агроном, мати Людмила Ковальська, українizzata полька, давала йому початки науки. Вчився в реальній школі в Сумах, а як студент вступив до Лісовий Інститут, маючи нахил до усаїкнення, любов до природи та може й патріотичний момент завважив, коли він розумів, як слабо заступлена українська лісническа наука, яка найбільше потребувала добрих, вчених лісників.

Після закінчення ліс. студій в Петербурзі в 1902 р. працював в лісах України, — короткий час і поза її межами. За свою громадсько-політичну діяльність був переслідуваний поліцією і мав труднощі із влаштуванням на працю. Уже в 1907 р. по-являється його перша наукова праця на дуже певному темі на Україні, п. з. „Як збудувати ярів і пісиків”.

В 1917 р. організує Лісовий Відділ при Генеральній Секретаріаті, а пізніше Лісовий Департамент при Міністерстві Зем. Спр. та Веселуєчку Лісову Спільку.

Після евакуації став лектором лісничества в університеті в Кам'янці Подільському в 1919-20 рр.

На еміграції в Польщі і Чехо-Словаччині працював укр. ліс. науки. В Подєбрадах в Чехо-Словаччині брав активну участь в організуванні Української Росподарської Академії. Викладав дендрологію, лісовирощення та лісову політику.

Простав Зубаль

600 глядачів оплескували прем'єру дитячої оперети „Лісова Царівна”

Кіліванд, Огайо. — Понад 600 малих і дорослих глядачів у Пармі, Огайо, а тому й багато з Клівленду, оплескували в залі школи св. Йосафата молодих виконавців та молодих музик з рідних шкіл і Молодечого Хору, які взяли участь у першій виставі нової оперети для дітей і молоді „Лісова Царівна”, лібретто Леоніда Пюльта, музику проф. Василья Овчаренка. Крім показу оперети п'ятого січня, хор „Дніпро” в народних строях виконав низку колядок в обидві К. Степенка, С. Людкевича та Д. Бортнянського, заповніла Маруся Стрильська. Першу виставу „Лісової Царівни”, розділена-новорічної оперети, здійснив диригент хор „Дніпро”, Молодечого Хору і Оркестри маестро Євген О. Садовський.

Відділ УНКА в Рочестері відзначив 100-річчя „Просвіти”

В неділю 8-го грудня, в приміщенні У к райського Дому при 1492 Кліффорд Аве. відбулися широкі сходи громадянства, присвячені відзначенню сторіччя „Просвіти”. Про відзначення річниці подбав провід Екзекутивний УНКА. До речі, 8-го грудня 1888 року була теж неділя.

Сходили відкрив Михайло Сіна, член Екзекутивного Відділу УНКА, в заступстві гол. адвоката Василя Андрушина. Доповідав проф. Борис Губка. Він представив упереді і зріст Товариства у

штовтуеть українське переселення в Югославі.

На програму попису склалися: малюєська виставка українських малюнків в Югославі, змагання співаків, танцювальні виступи, музичний попис тамошніх українських музичних гуртів тощо.

В пописі взяв участь Піддублянський народний ансамбль з Пришева, який під час виступу на пописі, дав свої місцеві пописи в багатьох містах і селах Югославі, де живуть українські переселенці.

Слово Зубаль

був деканом Агр. - Ліс. Факультету та ректором Академії.

Перед 2-ою світовою війною був професором Сільсько-Госп. Ліцею в Черніці біля Львова.

На еміграції в Німеччині продовжував наукову-педагогічну працю в Укр. Техн. Госп. Інституті, де був керівником Наукового сектору, а пізніше ректором.

За все своє трудове життя видав коло 40 праць з лісничества, головна праця — монографія п. з. „Ліс і лісове господарство на Україні” в двох томах, 320 ст., видання Укр. Наук. Інституту у Варшаві, в 1936 і 1939 рр.

Доживав віку в свого сина інж. Бориса в Дитроїті, де помер 4 квітня 1953 р. Відбулися величаві похорони, в яких взяли участь: Архископ Мстислав, Українське Православне Духовенство, представники УН-Ради з Нью-Йорку, Т-ва Прих. УНР, Т-ва Укр. Інженерів, УРДП, ОДУМ, Т-ва ОБУЛД та інші широкі кола громадянства.

З ініціативи Групи УВАН в Дитроїті під головуством проф. І. Розгона, а пізніше і інш. автора цих рядків відбувалися поминали і ашанування пам'яті Покійного в 1-шу, 5-ту і 10-ту річницю смерті — з доповідями, спогадами і виставками творчості та появлялися статті в укр. пресі про його життя і діяльність.

На цвинтарі Евергрін в Дитроїті, де спочиває Покійний, на могилі відбуваються щорічно поминали і жалобні відправи, а відкриті укр. лісники складають вінки з вітти лісових дерев.

Побажанням с. щоб ушкідити великого патріота-громадянина, а в значного суспільного діяча і найвизначнішого укр. лісника в тривалій формі.

Простав Зубаль

Бриджпорт, Конн.

50-ТІ РОКОВИНИ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

3 нагоди святкувань 50-ліття Української Незалежності місцевий Відділ УККА влаштував репрезентативний Бенкет і Валі 21 вересня 1968 р. в репрезентативному готелі Стратфілд-Мотор.

В бенкеті брали участь державні мужі як сенатор А. Рібікфорт, бувший губернатор штету Конн. і амбасадор до Єспанії Дж. Ладж з дружиною. Проф. Микола Степаненко — віце-президент УНР в екзилі, стейтсмен сенатор Е. Колдвел, який заступав перешкодженого посади міста Бриджпорту, Г. Кіфрера. Були також заарепрезентовані всі Відділи УККА, стейтс Конн.

Не було представника з централі УККА. Голова місцевого Відділу Анастолій Фалько і голова Комітету гарно визначав з своїх завдань.

Тостмаїстром був Едвард Понель скрабник Укр. Робітничого Союзу, який добре знав програму бенкету. Оформлення програми і програмової книжки займався М. Стахів.

Бенкет почався о год. 6.30 вечора в присутності понад 250 осіб. Почесні гості засіли при головних столах і тоді о. Ярослав Шуст, парох укр. кат. церкви, провів вступну молитву по українськи, а о. Сергій Пастухів парох укр. прав. церкви св. Покрови по-англійськи. Діакона Христо Слімівська і Людмила Фальк в народних строях привітали всіх гостей старим українським закликом, хлібом і сілком. Голова місцевого від. УККА Анастолій Фалько привітав всіх гостей та передав ведення програми тостмаїстру Е. Понелю. Пан Понель представив присутнім почесних гостей, які сиділи за головними столами, описав поприли сенатора А. Рібікфорта до слова. Сенатор Рібікфорт підкреслював, що між народами Радянського Союзу проявляється сильний націоналізм, бажання самозначення і самоуправління. Недаремно і в Чехо-Словаччині акцентував на внутрішні послаблення комуністичного режиму і що дії советського тоталітарного режиму є повчеліні. Прийде день, казав сенатор, коли всі народи за звільною куртиною, в тому й український, диктяться волі. Ми всі тут в Америці мусимо їх підтримувати.

Після розуміє потребу такої установи. Досить приглядатися, як швидко проживають мешканці у своїй рідній атмосфері, в рідному релігійному середовищі. У Торонто при вул. 35-Гай Парк Гарденс існує український Дім для старших осіб під назвою „Пансіон ім. Івана Франка”. Дім приміщення у гарній ділянці і добре ведений. Багато зацікавлених, навіть чужих осіб, проходять оглядати його, але найбільшою його хвилює те, що він на Онтаріо — замалий. Мас тільки кімнати для 24 осіб, а багато більше старших і безпритульних бажали б у ньому поселитися. Тому управа Дому ринила побудувати більший дім, болай на 100 мешканців за зразкове ведення Пансіону. Уряд провінції Онтаріо признав дотацію, а пов'язують дім і його виплати тоді, коли буде закуплена площа і залочатиметься будова. Управа розпочала збіркову кампанію і створено два комітети. Почесний, який очолюють обидва Володимир Михайл і Ізидор, та Діловий, який очолює д-р Глібович.

Наше громадянство зумило важливість того діла

Д. К.

Дім ім. Івана Франка у Торонті

і починають напливати пожертви. Уже закуплена гарна, простора площа на Етобіко і як тільки будуть покладені всі формальності — почнеться будова.

Це не тільки торговельно-спільна станиця з суспільними та культурними цілями. Тому й управа пансіону та його мешканці не обмежуються до формалістичної адміністрації та до короткочасного, а пов'язують дім і його діяльність з ширшим світом.

Кожний розуміє потребу такої установи. Досить приглядатися, як швидко проживають мешканці у своїй рідній атмосфері, в рідному релігійному середовищі. У Торонто при вул. 35-Гай Парк Гарденс існує український Дім для старших осіб під назвою „Пансіон ім. Івана Франка”. Дім приміщення у гарній ділянці і добре ведений. Багато зацікавлених, навіть чужих осіб, проходять оглядати його, але найбільшою його хвилює те, що він на Онтаріо — замалий. Мас тільки кімнати для 24 осіб, а багато більше старших і безпритульних бажали б у ньому поселитися. Тому управа Дому ринила побудувати більший дім, болай на 100 мешканців за зразкове ведення Пансіону. Уряд провінції Онтаріо признав дотацію, а пов'язують дім і його виплати тоді, коли буде закуплена площа і залочатиметься будова. Управа розпочала збіркову кампанію і створено два комітети. Почесний, який очолюють обидва Володимир Михайл і Ізидор, та Діловий, який очолює д-р Глібович.

Наше громадянство зумило важливість того діла

Д. К.

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

Микола Степаненко

ХТО ВОНА БУЛА

(ПРО „ІМСТЬ“ П. СОФІЮ ЛОТОВИЧ)

Недавно вичитала я у „Свободі“ вістку, що померла „Імсть“ ел. п. Софія Лотвич.

Я запам'ятала Покину. Вона походила з Борислава, де мій батько, о. І. Ліщинський, був довший час парохом. Борислав славився своїми копальнями нафти й земного вугілля; відомий теж із творів Франка.

Батьки покійної належали до тих небагатих бориславців, на яких терені прийшла нафта й вони ненадійно за багатили, ставши поруч Терлецьких, Сасків та інших, знатніших громадян „нафтарями“. Про Мочурада з Горішнього Поточка ані дізналися, коли він став т. зв. „вибушником“ і новим щасливцем.

Борислав колись мало свідомий, тоді, напередодні першої світової війни, проявив велику активність. Завдяки директору копальні нафти, інж. Філіпові Левинському, що підбирав свідомих, національно молодих інженерів фахівців та робітників до своїх копалень, була українська, зазначала невідомість і мовчазність. Борислав став і осередком січово-стрілецького руху, де проводилися „Анти Максимович, Лев Леонид, Теродозій Будилко, тоді студенти, та інженери з фірми Ф. Левинського, зокрема пізніший сотник УСС Клим Гутковський, що вступив в карпатські бої...“

З бориславцями були організовані зв'язані і суєдні діячі села, головним Ясінця Сільна, де директором школи був Гриць Косаєв, який улаштувався разом з інж. Климом Гутковським спільно вояки в горах. Пізніше, за війни, Гриць Косаєв став командантом УСС.

Бориславські нафтові робітники радо горювали до стрілецької організації. Вони конкурували своїми „односторонніми“ польськими „студентами“, що одягали полегші крески, уподібнювалися до австрійського війська. Наші стрільці носили односторонні бронзові, вони були практичніші і крапці: як тепер в інших арміях. Чула я від мам, що мій вуйко Львовий Лепкий прокуштував стрілецькі шапки „мазеники“ і мандури, „прикладаючи до травни й до землі різні шматки сука“ — чи вони зливаються, щоб менше було їх видно. Йшли до праці за засаду мімікрією, доведення до терену. Вуйко грав теж на гітарі і складав стрілецькі пісні. Між іншим популярні „Журавлі“ були скомпановані в Бориславі.

Згадуючи про бориславських стрільців, тоді не згадати про тих знатніших робітників, що залишили своє ім'я в історії визвольних змагань. Наприклад, такий.

Інавгурація „Академічних викладів 1969“ в УВАН в Канаді

Вінніпег. — Двадцятий рік „Академічних викладів УВАН“ — своєрідного національного університету — започатковано в неділю 19-го січня ц.р. в „Домі Наук“ при церкві вивчений публікою залі. Зібрання відкрив і провів ним д-р М. І. Мандриш, що, привітавши слухачів та побажавши їм „шляху до нового року“, пояснив, що цей „академічний виклад“ присвячений роковинам 22-го січня з нагоди 50-річчя української соборності. Виклад на тему „конституційного забезпечення мови й культури меншин в Україні в 1918-1919 роках“ виступав проф. Яр. Рудницький, що від років студіює це питання. Доповідач дав у вступі дефініцію як класифікацію меншин, а описав обговорення докладно становище меншин у відродженні української держави після першої світової війни: (1) з ува-

Трофим Яніс — отаман, командант одеського фронту, що йому присвятив свій спогляд Юрій Ліна, це бориславський нафтовий робітник. Таким теж був С. Турок, командант автопарцерного дивізіону кінських Січ. Стрільців, і це багато інших бориславців, звичайних робітників, визначилися у визвольній війні. Це знаю з оповідань учасників.

І до війни бориславці вже славилися. Вони виступали під командою сотника Кліма Гутковського, як показує частина на Січово-Сокільському Зв'язі у Львові 1914 р. Їх босві вправи на площі Сокола Батька приймали тисячі глядачів громади оплесків.

На тому зв'язі був і батько покійної С. Лотвичів. Хоч не належав до ентузіастів українства, але вернувся зі здвигу захоплений тим, що пережив. Бувивавши, при посвяченні сокильського прапора і розказував потім, що це „куміство“, хоч коштувало, бо дав великий доток, було варто пережити таку хвилю. При появі бориславських січовиків на арені з радості прослезився...

Доня В. Мочурада була однак. Доросла в достатку. В тодішній бориславській атмосфері сприймала патріотизм не тільки як обов'язок, але й тому, що батьки йому сприяли. Давала радо на різні збірки, помагала в улаштуванні усіх імпрес, була діячем.

За молоді вийшла заміж за богослова, Володимира Лотвича, що походив з Тернопільщини. Мій батько давав шлюб. Відбулося багате весілля і небагом, після висвячення, о. В. Лотвич вїхав з дружиною до Америки, куди запросив його спільно Сотер Ортинський.

Сумне було розстання з батьками. По якомуся часі затулював батько, й поїхав до Америки відвідати свою одиначку. Довго потім згадував подорож. Розказував про великий корабель, бо тоді це не їздили літаками. А за Польщі приїхала пані Імсть Лотвичева до Борислава на відвідинах до мам. Татка вже не застала. Найняла Службу Богу за покійного, потім загостила до нас на каву. Я не мала нагоди побачити її, тому, що була я на вакаціях у горах. Лише від батька чула, що це елегантна жінка зробила з неї. Приїзд гості з моря набрав шуму у цілому Бориславі. Люди виставляли, жадні побачити „американку“.

В Америці, як добра „Імсть“, прожила Покину ще довгі роки, переживши чоловіка.

Нехай ця моя згадка буде замість грудки на її світлий могилу, а обом синам як вівелі справжнього співчуття.

Наталія Яремчин

„50-річний Гузенко має ще що сказати, але нема кому його слухати“

Торонто. — Під наведеним вторім заголовком опублікувала щоденна газета „Телеграм“ довгий репортаж відомого журналіста П. Ворґінтона про життя, працю й долю антик омуністичного діяча українського роду, колишнього совєтського службовця в Канаді Ігоря Гузенка, який понад 23 роки тому виїхав до Канади. Гузенкові сповнилося 50 років. Він і далі скривав місце свого проживання, його фотографії в пресі — це лише ковпак, щоб совєтські агенти не могли пізнати обличчя того, хто викрив мережу комуністичних шпигунів. І. Гузенко остерігає і далі канадських громадян та уряд перед совєтськими шпигунами, вважаючи, що вони є в цій країні, що є „канадські Філіби“ й на високих постах, але Королівська Комісія тепер не забачала навіть викликати його на переслухання, лише порадила написати коротко на її адресу... „Чи Гузенко шпидує, що перешов на цей бік? — запитує канадська газета. — Ні, він аж ніяк не шпидує“. Газета стверджує також, що тепер у Канаді „панує загальна байдужість і летаргія відносно підпільної діяльності“ в тій країні, а це непокоїть І. Гузенка, адже він добре знає, що таке „комунізм“. Ігор Гузенко опрацював шлях сприяння переходу на сторону вільного світу совєтських шпигунів. Він домагається, щоб таких перехідців трактували потім у Канаді належно, з відповідною підтримкою і пошаною, а не залишали напризволе. Попри дивне відношення до Ігоря Гузенка з боку канадських властей, які не виявляють зацікавлення навіть до підпільної діяльності внутрі країни червоних агентів, він твердо стоїть на своєму: „Свобода завжди краща від репресій“, каже він і запитує читачів газети: „Чи хтось дійсно серйозно може сумніватися у тому, що совєтська система — це система дика, деградує і аморальна?“

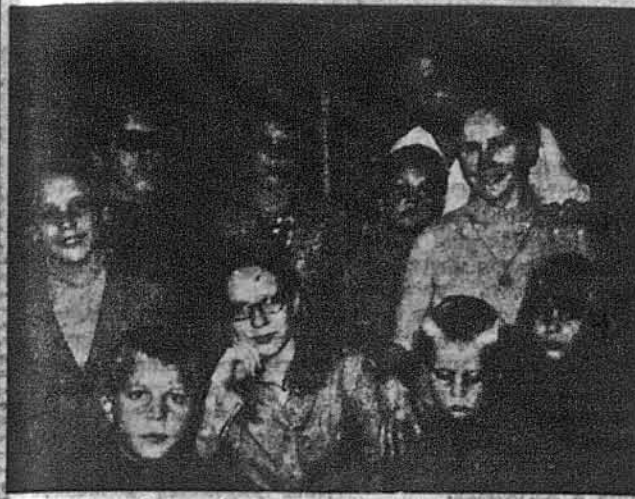
15-річчя хору „Дніпро“

„Перед нами, пані і панове, ентузіастів української народної пісні, хор „Дніпро“ зі своїм улюбленим диригентом Романом Солтикевичем, перед нами, як влучно підкреслила Ен Виррове, музичний критик англо-мовного щоденника „Дні Едмонтон Джорнал“, ті, які „шанують своїх предків“. Довгих промов народ не любить слухати, преси не читає, дехто викине навіть рідну мову не розуміє... Що ж лишається, як не пісня? А хто несе ту пісню? Хор „Дніпро“. Пісня — це міжнародна мова, всі її розуміють: свої і чужі. І в тому, така велика заслуга хору „Дніпро“ перед нашою громадою. Україна — далеко, але з нами є немируща пісня. На мою думку, — говорив адв. Петро Саварин, на вечорі, в суботу 23 листопада 1968 р., в залі св. Івана з метою відзначити 15-річчя чоловічого хору „Дніпро“ в Едмонтоні, — на сторінці нашого культурного життя в Канаді, нашої національної окремішності, створює українська пісня, українська мова та українська книга. Вони чи не найбільше свідчать і свідчитимуть про нашу культуру окремішність, наш національний характер і єдиний нас з нашою далекою батьківщиною.“

Душею хору „Дніпро“ та його основоположником є його невідомий диригент Роман Солтикевич, родом з Улочки, в Сянчінці на Лемківщині. Музику почав студіювати ще в Перемській гімназії, а проф. Є. Форостиня і В. Вахнянина, а в Музичному Інституті ім. М. Лисенка у Львові закінчив курс диригентури у відомого композитора і диригента Миколи Колесни. Гармонії і контрапункту вчився в проф. Я. Якименка в Празі. Від 1930 р. Р. Солтикевич був диригентом хору в Улочі та в Сянчінці, під час студій у Кракові — хорів українських студентів і церковного в греко-католицькій церкві, опісля хорів у таборах скитальців в Австрії, а від 1951 р. хорів: при УНДомі, катедральному храмі св. Іоасафа, хору „Дніпро“, катедральному храму св. Івана та Молодечого хору. Словом, всеціло присвятив своє життя українській пісні. Не чужий йому ніякий композитор чи інтерпретатор у к раїнської народної пісні, або церковної музики. 15 років пройшли в нього як один день; так любить він українську народну пісню. І за це йому від нас велика вдячність.

Чоловічий хор „Дніпро“ виріс на наших очах у мистецьку одиницю і став „гордістю Алберти“. Він постійно виступав перед українською громадою і перед чужинцями. Дав найменше 17 самостійних виступів. Хор „Дніпро“ побудований на понад віровизнаєній і понад організаційній основі, з власним статутом, співав для КУК, головним для нього, і різних організацій, католицьких і пр в веславних. Зістому доповідь про хресу української пісні виконав Ю. Стефанік, літературний критик. Крім обох хорів виступав співак — відомий баритон Я. Шур (наподегав праця в школі-студії проф. Дометія Березиця приносить чороз твара успіх і в і акції). Милою несподіванкою був вступ п-ї Анни Девиди (опрано). Вона захопила слухачів, але, на жаль, головний були наставлені невідповідно і голос губився в просторій залі. Новий адепт сольовістю бажаво дальшого наподегав праці над собою, і кві успіхи напевно прийдуть. Дуже приємним був вступ молодого музиканта Адріана Чорновола, який виконав на чело, в сучасній лінійності Марії Дитинки, „Ліричну пісню“ —

ПРИКЛАДНА РОДИНА

Родина д-ра Осипа Галирника, лікаря з Плейн, Вісконсин, який у жовтні 1968 року забезпечив з усією своєю родиною в УНСоюзі та став членом 88-го Відділу „Союзна“ в Керонісоні. На фото: в першому ряді діти родини д-ра Галирника, син Тимотій, дочка Роксана, син Павло і дочка Дорина. Павло має 5½ року і є наймолодшим дитиною в родині, а найстарішою є Роксана яка має 15 років. В другому ряді сини Христосфор, Ігор, Давид і Іван та д-р Осип Галирник і його дружина пані Євгенія Галирник. Всіх осемеро дітей родини д-ра Галирника говорять, пишуть та читають по-українськи. Д-р Галирник і його дружина народилися на Україні, в традиції якої виховують своїх дітей. Приєднав до великої родини для УНСоюзу адміністратор Союзна Володимир Квас.

Дипломові іспити з української мови в Манітобському університеті

Вінніпег. — Манітобський університет — єдиний на американському континенті — переводить щорічно дипломові іспити з модерних мов: французької, німецької, російської, польської та української з кандидататами, що ці мови знають, а не мали змоги вивчати їх як студенти університету. Після успішних іспитів кандидати дістають окремі дипломи „мовної справності“. Цьогорічні іспити з української мови для кандидатів-нестудентів університету відбулися дня 8-го квітня в Департаменті Славистики. До іспитів, що офіційно називаються „Language Proficiency Test in Ukrainian“ можна зголомуватися вже тепер, пишучи на адресу університетського реєстратора: The Registrar, University of Manitoba, Winnipeg, Man., Canada.

Просфора Відділу СУА у Вашингтоні, Д.Н.

78 Відділ СУА у Вашингтоні, який недавно з успіхом відзначив своє 5-річчя, знав здобув собі загальне призначення Вашингтонської громади, за адале переведення Просфори, яку Відділ, при співпраці Церковного Комітету Української Католицької Церкви улаштував в неділю 17-го січня.

Управа Відділу, задумуючи організувати Просфору, прагнула перш усього поширити родинне пережиття Святвечора на цілу громаду, проінізати її згадками про українські народні звичаї і традиції та спрямувати увагу емігрантської громади на український нарід, на нашу батьківщину Україну, щоб ця громада якраз відчувла в цей мент свою нерозривну єдність з українським народом і своє власне призначення.

Така інтенція лежала в основі задуму імпреси. В такому жаспекті була побудована гарна промова голови Відділу, п-ї Христини Пацлавської, що, привітавши численну зібрану Вашингтонську громаду, — намагалася ввести слухачів у святоточний, піднесений настрій рідняної містерії, спрямувати їх думки в рідні річища і скріпити віру, що може саме тепер в українському Вифлеме народилася наша свята воля.

Святоточну трапезу, яку пообіцяв Впр. о. мис. д-р Василь Махук, приготували пані, члени Відділу. Завдяки працюванню і невтомним рукам пані: Марії Кормелюк, Данусі Гелетові, Тересі Париз, Ярославі Орлишківській, Емілії Пронісній, Софії Малиновській, Стефанії Дячок, Стефанії Коп-

Г. Вервоня і „Алего“ із собою С-мажор“ — В. Марчелло. При дальшій праці над собою він швидко промостить собі шлях у широкій світ. На концерті виступив, також уперше, квартал у складі: Л. Пастушенку, Т. Слабій, Г. Прокопчук та О. Маріянік (лікар поза Едмонтон, який доїжджав на епізодично хору „Дніпро“ понад 100 миль!). Гуморист М. По-неділю має суперника в особі відомого рецитатора в Едмонтоні Р. Остапешського, який по мистецькому виконав гумореску „Галло, говори культурна година“. Сувпровод на фортеп'яні спочивав у руках п-ї Галі Мельничук.

Перевидано оповідання письменниці-упівки Марії Дмитренко „Михайлик“

Торонто. — Заходами О. ПІДІ і Видавництва „Світанок“ вийшло з друку 5-те видання оповідання студентки Львівського Університету, дівча ОУН, письменниці Марії Дмитренко „Михайлик“, яка загинула в бою з більшовиками 29 грудня 1948 р. в Карпатах, у селі Лихохора, Славського району. Оповідання „Михайлик“ для дітей юнацького віку, ілюстроване Миколом Левинським, має 48 стор., з передмовою голови Правління О. ПІДІ ред. Богдана Гомпешського, надруковане відповідним для молодого читача шрифтом. Зміст оповідання

ІНЖ. БОГДАН ЗЕЛЕНИЙ

(Посмертна згадка)

7 січня 1969 року, о год. 9 рано в одному шпиталі у Віндзорі відмовився працювати серце сл. п. Богдана Зеленого. Вістка про смерть Людини, яку не легко зустріти в її організаційних та суспільно-громадських різномірних обов'язках, потрясла громадою не лише у Віндзорі, але й усіми тими, які знали його характер, відданість та витривалість в праці.

Син учителя народних шкіл, народився сл. п. Богдан у селі Добрянках, Львівського повіту 24 березня 1900 року. Будучи сином свідомих батьків — патріотів, виховувався аін у любові й пошані до свого народу. У визвольних змаганнях за волю України, які в ті часи започаткувалися 1 листопада 1918 року, брав він чинну участь від початку аж до трагічного їх закінчення і понав з іншими в польській полоні на східних землях України та опинився в Чехословаччині. Він заплунав із іншими втечу з цього „дантирища живих мерців“, і вона йому удалася. Вернувся до Вінниці, де тоді проживала вдова — мати з родиною.

Хоч і пирвався він з новою, то правдивою волі не міг знайти біля родини, бо мусів скритися, перед очима польської влади. І стався так, що з днем 1 листопада 1918 року почав гартуватися трудний життєвий шлях молодого, що тоді юнака в боротьбі за волю свого народу. Спершу на полях боїв слави зі зброєю в руках, а відтак у підпільних акціях, що їх саме в тому часі започатковувала Українська Військова Організація (УВО), якої став членом. Богдан Зелений вперше був арештований у 1923 році під час перших виборів, які під проводом УВО наш народ бойкотував і не голосував. Другий і останній раз був арештований польською поліцією, коли виїжджав на балі академічної молоді, вчором 16 лютого 1924 року, і був засуджений із іншими 9-ма підсудними у відомому процесі „басарабівців“ 28 березня 1925 року.

Вийшовши на волю, не міг залишитися на рідних землях, і в грудні 1927 року виїхав до Канади, де вже в 1928 році став ініціатором та співосновником нової організації з бующих української Армії, який дав назву Українська Стрілецька Громада (УСГ) Коли по-казалося, що рамі цієї організації не можуть прийняти всіх тих, які зголомувалися до неї, зроблено належну підготовку для УНО, ОУК, МУН та інших економічно-господарських установ.

Був він також і співтворцем організатором на канадській землі Відділів УН Союзу, започатковувач 341 Відділу у Віндзорі в 1937 році, з якого й почалося творення тієї так потрібної допомогової діяльності серед наших людей в цьому новому світі. І якщо сьогодні УН Союзу має 60 Відділів і понад дев'ять тисяч членів в Канаді, то в цьому є і заслуга сл. п. Богдана.

Та на цьому не кінулася його організаційна діяльність, бо багато недоснах ночей і грошей поклав він в творення епічної для всіх нас організації — Комітету Українців Канади (КУК). І коли це діло було довершено, то не оминув аін жадного

Богдана друга його зомоки на народній ділі суму 700 дол. Збірниками були: А. Гренюк, С. Корбан та І. Хрип. Залишило со собі сл. п. Богдан у спутковій вірш дружини Анни, сина Ігоря і Левка, внука, трьох братів: Василя, Зенона й Ростислава з родиними та двоє сестер.

Від себе на прощання скажемо: — Ти, Богдане, записав себе в історію тих, які подленою трудилися не для себе, а народу свого. Слава про Твої діла переходить з покоління в покоління. Нехай буде Тобі, Богдане, нехай канадська земля!

Вічна Тобі пам'ять!

Володимир Гривак

